

49. MOBBİG Toplantısı Sonuç Bildirgesi

49.MOBBİG toplantısı “EŞİK” teması ile Başkent Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümünün evsahipliğinde 8-9 Kasım 2019 tarihlerinde Ankara’da gerçekleştirilmiştir.

MOBBİG toplantısının birinci günü Bölüm Başkanı Prof. Dr. Nuray Bayraktar’ın ve Dekan Prof. Dr. Adnan Tepecik’in toplantının teması olan “EŞİK” üzerine açılış konuşmalarıyla başlamış, Rektör yardımcısı Prof. Dr. M. Abdülkadir Varoğlu, mimarlık disiplininin güzel sanatlar ve tasarım disiplinleriyle olan ilişkisi üzerine bir değerlendirme yapmıştır. Açılış konuşmalarının ardından davetli konuşmacıların çerçeve sunuşlarına geçilmiştir. İlk konuşmacı Prof. Dr. Aziz Konukman, “Yeni Ekonomik Program Krize Ne Ölçüde Çözüm Olabilir?” başlıklı sunuşunda gündemdeki son ekonomik programa ilişkin verileri paylaşarak ; işsizlik, alım gücündeki düşüş ve gelir dağılımı eşitsizliğini en temel problemler olarak ele almıştır. Ülkedeki ekonomik problemlerin mimarlık ile ilişkisini “betondan sermaye birikimi ve inşaat sektöründen ekonomik getiri beklentisi” olarak ifade eden Konukman, önerilerini orta vadeli stratejik büyüme, devlet eliyle sanayileşme, kadın işgücü istihdamı, çevre duyarlı politikalar, dezavantajlı grupların istihdamı, etnik kimliklerin sisteme entegrasyonu biçiminde sıralamıştır. İkinci konuşmacı Prof. Dr. Güven Arif Sargın “Homo-politicus: Mütemedi Kriz Ortamında Olası Mevziler” başlıklı sunuşunda mimarlığın yıkarak yapma pratiğinin özünde bir “şiddet” barındırdığını vurgulamış, “dengesiz/adaletsiz gelişme anlayışını ve ahlaki çöküşü” en temel problemler olarak ifade etmiştir. Mimarlığın tahakküme karşı direnişin aktörü olması gerektiğini savunarak ana akım mimarlık kültürünün türdeşliğinin mimarlık eğitimiyle paralel olduğunu dile getirmiştir. Özgürleştirici akademik üretim olasılığının geçerliliğine değinen Sargın önerilerini ; eleştirel aklın öne çıkması, sorgulayarak düşünme biçimi, bilgi ve belge paylaşımı, öznel/bencil üretimden kolektif üretime dönüş biçiminde sıralamıştır. Ahlaki boyutun gelişmesi, toplumcu bir eylemlilik ortamı, vasat ve türdeş eğitimden yaratıcı yapılanmaya geçiş, ortaklaştırıcı algı inşası gibi konuları öne çıkararak akademik kadroların sorumluluğunun kapsayıcı ve başkaldırıcı özünü hatırlamak gereği üzerinde durmuştur.

Çerçeve sunuşlardan sonra mimarlık eğitimi ortamı temalı ilk oturuma geçilmiştir.Arş. Gör. Ayten Hüma Tülce Uman vakıf üniversitelerinin mimarlık bölümlerinde 2019-2020 Akademik yılında yaşanan kontenjan açığı sorununu çeşitli verilerle irdeleyerek, bu durumun bir eşik tanımladığını ifade etmiştir. Kontenjan açığı ile birlikte görünür hale gelen sorunların temel nedenlerini ; mevcut devlet üniversitelerindeki kontenjan artırımıyla birlikte özellikle inşaat sektöründe yaşanan kriz sonucunda artan işsizlik olarak ele almıştır. Öğ. Gör. Dr. Işıl Ruhi Sipahioğlu TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi’nde yapılmış olan bir projenin sonuçları ile ilgili verileri paylaşmış, mimarlık eğitimindeki eşiklerden biri olarak enformel eğitimin formel eğitime nasıl entegre edileceğine dair deneyimleri aktarmış, hareketliliğin ve disiplinler arası eğitimin esas olduğu “kendine ait bir okul” tartışmasını gündeme getirerek mimarlık eğitimine ilişkin yeni arayışları örneklemiştir. Doç. Dr.

Tonguç Akış TMMOB Mimarlar Odası tarafından yayımlanmış olan Mimarlık Eğitimi Politikası Metni üzerinden mimarlık eğitiminde kazandırılacak becerilerin toplumsal faydayı esas almasının ve eğitimin şeffaflık ilkesi üzerinden güçlenmesinin, öte yandan hata yaparak öğrenmenin teşvik edilmesinin önemi üzerinde durmuştur. Prof. Dr. Neriman Şahin Güçhan MİAK süreciyle ve akreditasyon gereklilikleriyle ilgili bilgi vererek Dekanlık ve Rektörlük düzeylerinde de akreditasyonun önemsenmesinin ve sahiplenilmesinin önemini vurgulamıştır.

MİAK üyelik seçimlerinden sonra Dr. Öğr. Üyesi Senem Doyduk'un moderatörlüğünde düzenlenen 1.Forumda özellikle akreditasyon konusundaki sorunlar tartışılmış, mimarlık bölümlerindeki kontrolsüz kontenjan artışının sisteme getirdiği yükü başa çıkabilmek adına mimarlık eğitim programlarının ve akademik kadroların yeni duruma daha hızlı uyum sağlamasını mümkün kılacak alternatifler aranmasının çözüm olup olmadığı üzerinde durulmuştur.

MOBBİG toplantısının ikinci günü Doç. Dr. Candan Çınar Atak'ın yürüttüğü MİAK akreditasyon süreçleriyle ilgili çalışma toplantısıyla başlamıştır. Ardından iki oturumdan oluşan mimarlık eğitimi sunuşlarına geçilmiştir. İlk oturumda Prof. Dr. Yeşim Kamile Aktuğlu mimarlık eğitiminde eşik temasına yaklaşımın çeşitliliğiyle birlikte eşik nasıl tanımlandığımızın yeni duruma nasıl cevap verdiğimizle doğrudan ilişkili olacağını vurgulamıştır. Doç. Dr. Beril Özmen üniversite tercihlerinde gençlerin mimar olmayı seçme nedenlerini irdeleyerek mimarlık eğitiminin güncel nedenlerle daha doğrudan ilişki kuracak biçimde evrilmesi gerekliliğini, mimarlık disiplinin yalnızca iş bulabilmekle ilişkilenen ekonomik tercihlere dayanarak bugüne kadar önemini koruduğunu vurgulamıştır. Doç. Dr. Işıl Uçman Altınışık mimarlığın mühendislik, güzel sanatlar ve şehircilik disiplinleriyle kurduğu epistemik ilişkileri tartışarak, interdisipliner yaklaşımlarla kurulabilecek imkanlardan söz etmiş, bu çoklu bilgi rejiminin tanımladığı eşiklerin doğasına dair saptamalarda bulunmuştur. İkinci oturum farklı üniversitelerdeki mimarlık eğitimi programlarına yenilikçi yaklaşımların paylaşımına odaklanmıştır. Prof. Dr. Çiğdem Polatoğlu, Doç. Dr. Gökçe Tuna Taygun ve Doç. Dr. İrem Gence sunuşlarında Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Bölümünün eğitim programını yenileme çalışmaları ve akreditasyon süreci üzerinde durmuşlardır. Prof. Dr. Attila Dikbaş sunuşunda İstanbul Medipol Üniversitesi Mimarlık Bölümünde gerçekleştirilen yeni yaklaşımları paylaşmıştır. Doç. Dr. İpek Akpınar ve Canan Ganiç sunuşlarında İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Bölümündeki mimari pratikle geçirgen bir biçimde örülen stüdyo eğitiminin diyaloga dayanan karakterine ilişkin bir değerlendirme yapmışlardır. Dr. Öğr. Üyesi Aktan Acar sunuşunda TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Mimarlık Bölümü birinci sınıf stüdyosundaki eğitim ve izleme deneyimlerini örneklemiştir.

Başkent Üniversitesi Mimarlık Bölümü öğrencileri Mimarlık ve Sanat Topluluğu bünyesinde MOBBİG teması olan "EŞİK"ten yola çıkan sorularla geliştirdikleri "Mimarlık Eğitiminin Asli Aktörleri Olarak Öğrenciler Mimarlık Eğitimi Tartışıyor" başlıklı video sunuşlarını özel bir oturumda paylaşmışlardır. Öğrenciler soruları ortaklaşa toplantılarla oluşturmuşlar ve gelen cevaplar üzerine hem bir video sunuşu hem de interaktif bir sergi panosu hazırlamışlardır.

Video sunuştan sonra Dr. Öğr. Üyesi Senem Doyduk'un moderatörlüğünde düzenlenen 2. Forumda geçilmiştir. Forumda öne çıkan başlıklardan birisi mimarlık bölümleri arasındaki iletişimsizlik ortamının yılda iki kez düzenlenen MOBBİG toplantılarına rağmen sürmesi olmuştur. Bu durumun

her toplantıda tekrar tekrar konuşulan sorunların çözülmesi adına bir adım atılmasını imkansız hale getirdiği üzerinde durulmuştur. Sorunun çözümü için her toplantının hem sonuç bildirgelerinin hem de sunuşlardan seçkilerin video olarak yayınlandığı bir web sitesi platformunun oluşturulması, Mimarlar Odası'nın komisyonlarının toplantılara destek vermesi, yine Mimarlar Odası'nın her yıl düzenlediği Mimarlık ve Eğitim Kurultayı'nın MOBBİG toplantılarıyla eşgüdümlü hale getirilmesi önerileri paylaşılmıştır. Forumdan sonra MOBBİG 50. toplantısı için ev sahipliği yapacak üniversitenin seçimi yapılmış ve 49. MOBBİG toplantısı sonlanmıştır.

İki gün boyunca ele alınan konular ve sorunlar, yapılan sunuşlar ve tartışmalar sonucunda mimarlık bölümlerinin arasındaki iletişimin artırılması gereği ve "EŞİK" in dönüştürücü gücünün açığa çıkarılmasının öncelikli hedef olması gereği açık bir şekilde ortaya konulmuştur. Halen mimarlık eğitiminde yaşanan zorlayıcı süreç yenileyici bir tavırla ele alınırsa bir başlangıç noktası oluşturabilecek, ülke genelinde mimarlık eğitimi politikasının hayata geçirilmesini mümkün kılacaktır. Bunun için ulusal ve uluslararası akreditasyon programlarının çizdiği çerçevelere uyum sağlamak kadar, öğrencilerin ve akademik kadroların mimarlık eğitim kültürünü nasıl kavradıklarının ortaya konulması büyük önem taşımaktadır. Mimarlığın, mimarlık eğitiminin ve mimarlık eğitimi almak isteyen gençlerin giderek azalan sayısının ülkenin ekonomik olarak içinde bulunduğu krizden ayrı düşünülmemeyeceği açıktır. Toplantıda yapılan sunuşlardan ve tartışmalardan anlaşılacağı üzere mimarlık eğitim ortamında ilişkilerin yeniden ve daha güçlü bir biçimde kurulmasına, sorunların kolektif akıl ve farklılaşan deneyimlerle çözülmesine her zamankinden daha fazla ihtiyaç vardır.

49. MOBBİG Toplantısı Düzenleme Kurulu olarak, 50. MOBBİG toplantısının MOBBİG'in tarihçesine odaklanmasının yanı sıra bu tartışmaların devamı niteliğinde olmasının, mimarlık eğitiminin içinde bulunduğu değişimin tanımladığı "EŞİK" in dönüştürücü gücünün öğrencilerle, akademik kadrolarla ve ülkenin içinde bulunduğu ekonomik durumla birlikte değerlendirilerek mimarlık bölümlerini harekete geçirecek bir içerikte ele alınmasının yararlı olacağını düşünmekte ve önermekteyiz.

49. MOBBİG Toplantısı Düzenleme Kurulu